

Lapse tervise juhendi käsitus

Töörühma protokoll nr.

kuupäev	30. mai 2017 kl 14.00 – 17.00
Koht	Tallinn
Osalejad	Töörühm: Anne Minka, Le Vallikivi, Mari Laan, Tiina Tõemets, Triinu Tänavsuu, Liis Toome, Pille Andresson, Külli Friedemann, Sirje Kõvermägi, Sirje Sammul, Marit Kuusk, Katrin Kippar, Helina Pedak. Sekretariaat: Maarja Karu, Liisa Saare, Siret Läänelaid, Marje Oona, Kai Teeäär.
Puudujad	Tiina Käi, Katrin Poom, Reet Laidoja, Heli Grünberg, Riin Naestema, Vivian Arusaar, Irma Nool.
Juhatajad	Anne Minka ja Ulla Raid
Protokollija	Tiina Tõemets
Päevakord:	<ol style="list-style-type: none">1. Huvide deklareerimine ja töörühma otsustusvõime kinnitamine.2. Kliiniline küsimus 53. Kliiniline küsimus 74. Kliiniline küsimus 85. Kliiniline küsimus 16. Kliiniline küsimus 27. Kliiniline küsimus 118. Kliiniline küsimus 10 (seotud küsimusega 4.3)9. Arutelu edasisest tööst ja järgmise koosoleku aja kokku leppimine.
Vastuvõetud otsused:	Töörühma poolt sõnastati ja kinnitati järgmised soovitused: <ol style="list-style-type: none">1. Soovitus 5.1 (kliiniline küsimus 5)2. Soovitus 5.2 (kliiniline küsimus 5)3. Soovitus 7.1 (kliiniline küsimus 7)4. Soovitus 7.2 (kliiniline küsimus 7)5. Soovitus 7.3 (kliiniline küsimus 7)6. Soovitus 8.2 (kliiniline küsimus 8)7. Soovitus 2.1 (kliiniline küsimus 2)8. Soovitus 11.1 (kliiniline küsimus 11)9. Soovitus 11.2 (kliiniline küsimus 11)
Peamised arutelu teemad ja edasised tegevused	Huvide deklareerimine ja töörühma otsustusvõime kinnitamine Huvide deklaratsioonid on üle vaadatud, meetmete kasutamine ei ole vajalik. Kohal on 13 töörühma liiget, mistõttu on koosolekul kvoorum ja soovitusi saab kinnitada.

L. Saar tutvustab Calgary küsimustikku, mida viiakse Kanadas läbi telefoni intervjuuna, enamasti vastajaks lapse ema. Ettepanek sõelumine läbi viia sünnitusosakonnas. Neonatoloogide ettepanek, et see peab kindlasti olema elektroonselt täidetav ja lingitav perearsti töölauga. Umbes 2/3 küsimustest on juba täna rasedakaardis kirjas. Varajase kodukirjutuse korral jääb kehtima endine kord, et toimub vastsündinu järelkontroll sünnitusosakonnas. Kindlasti vajalik ka venekeelne versioon ja ideaalis elektrooniliselt koos automaatse skoorimisega.

Kodusünnituse korral edaspidiste visiitide korral järgida vastavalt kehtivat juhendit.

Kliiniline küsimus 5 sõnastus:

5.1 Ämmaemanda edastatud hinnang Calgary sünnitusjärgse positiivse skriiningu tulemuse korral, peale vastsündinu pere koju kirjutamist, külastage peret kodus 5-7. päeval peale sünnitusosakonnast lahkumist. TUGEVI POSITIIVNE SOOVITUS

5.2 vastsündinu proaktiivne tervisekontroll viige läbi esimese kahe nädala jooksul pere eelistustest lähtuvalt kas kodus või perearstikeskuses.

Töörühma poolt sõnastatud ja kinnitatud tugev positiivne soovitus 5.1 ja 5.2 (kliiniline küsimus 5).

Kliiniline küsimus 7.

7.1 Alates vastsündinust kuni 1 aastaseks saamiseni kontrollige **arstliku** läbivaatuse käigus (vanuses 1 kuu, 6 kuud ja üheaastase kontrollis) kõikidel lastel regulaarselt silmade punast refleksi. Lisaks teostage silmade väline vaatlus. Silmade punase refleksi puudumisel ühes või mõlemas silmas saatke laps viivitamatult silmaarsti vastuvõtule. TUGEVI POSITIIVNE

Töörühma poolt sõnastatud ja kinnitatud tugev positiivne soovitus 7.1 (kliiniline küsimus 7).

7.2 Hinnake last igal visiidil silmade fikseerimise ja kõõrdsilmsuse suhtes vaatluse abil. TUGEVI POSITIIVNE

Töörühma poolt sõnastatud ja kinnitatud tugev positiivne soovitus 7.2 (kliiniline küsimus 7).

7.3 Kontrollige kõiki lapsi kuni 6 kuu vanuseni pisarateede patoloogia suhtes. TUGEVI POSITIIVNE

Töörühma poolt sõnastatud ja kinnitatud tugev positiivne soovitus 7.3 (kliiniline küsimus 7).

Kliiniline küsimus 8.

8.1 Hinnake kuulmist kõikidel 6-7 aastastel lastel. Hindamiseks: - Selgitage kõikidel lastel kuulmislangusega seotud riskitegureid. - Täpsustage lapse kuulmisharjumusi koostöös lapsevanemaga. - Vestelge lapsega- Kasutage sosinkõnet või kõneteste- Tehke otoskoopiline vaatlus. NÕRK POSITIIVNE

NB! Vajab täpsustamist, mis tingimustel ja missugust kõnetesti saab kasutada?

8.2 Erialaspetsialisti (KNK arst, audioloog) juurde suunake laps juhul, kui anamneesi ja/või läbivaatuse alusel jääb kahtlus kuulmislangusele või kõne areng on hilistunud. NÕRK POSITIIVNE

Töörühma poolt sõnastatud ja kinnitatud nõrk positiivne soovitus 8.2 (kliiniline küsimus 8).

Kliiniline küsimus 1.

1.1 Soovitage vanematel jälgida lapse kõne vastavust arengutähistele ja tegutseda vastavalt juhendis osutatud soovitustele. Soovitage lapsevanemale kõne arengu hindamiseks McArthur testi. NÕRK POSITIIVNE

1.2 Igal proaktiivsel tervisekontrollil vestelge lapse ja emaga arengutähiste teemal.

1.3 Negatiivne tulemus kõne arengutähiste põhjal või skriiningtesti tulemuste alusel, suunake erialaspetsialistile. NÕRK POSITIIVNE

Töörühma poolt ei kinnita, lihvida veel sõnastust.

Kliiniline küsimus 2.

M. Oona - tuletan meelde, et universaalne skriining on siiski paljudes rahvusvahelistest juhendites tugev negatiivne soovitus – mitte skriinida. Kanada pakub välja juhud, millal peaks kasutama M-CHAT R/F sõelumiseks. Need on arengutähistele mittevastavus, vanemal õel-vennal autismi diagnoos või arengulise hilinemise kahtlus. Juba omandatud kõne kadumine on erakorraline ja nõuab cito tegutsemist.

U. Raid - hindamisvahendi kasutamisel pole piiranguid, ei vaja litsentsi ega koolitust, seega on võimalik vastavalt vajadusele praktikas kasutusele võtta.

NB! Rakenduskavasse panna võimalus uut juhendit tutvustada ka elanikkonnale, et kasvaks vanemate ja lähedaste teadlikkus märgata võimalikke riske varakult ning osaleda kalendripõhiselt ettenähtud tervisekontrollides.

2.1 Pervasiivsete arenguhäirete kahtlusel kasutage M-CHAT R/F testi lapse vanuses (18 -36 kuud) kui arengutähised on hilinevad, peres on autistlik laps või on tekkinud kahtlus tervishoiutöötajal või tema hooldajal. Testi positiivse leiu korral suunake laps lastepsühhiaatri vastuvõtule pervasiivse arenguhäire täpsemaks diagnostikaks ja võimalusel rakendage varajase sekkumise programmi. TUGEV POSITIIVNE

Töörühma poolt sõnastatud ja kinnitatud tugev positiivne soovitus 2.1 (kliiniline küsimus 2).

Töörühma hääletusel 12 poolt ja 1 vastu (T. Tänavsuu)

Kliiniline küsimus 11.

11.1 Hinnake lapse ja pere toitumisharjumusi ja vajalike toitainete tarbimist ja selle vastavust tasakaalustatud toitumise soovitudele igal visiidil. TUGEV POSITIIVNE

Sõnastust vajab veel korrigeerimist.a

Töörühma poolt sõnastatud ja kinnitatud tugev positiivne soovitus 11.1

11.2 Piiratud toitumisega lastel soovitage toitumispäeviku pidamist (nutridata), hinnake toitumisharjumusi, erinevate toitainete tarbimist, jälgige laste kasvu ja eakohast arengut. Rangel taimetoidul olevaid noorukeid hinnake võimalike söömishäirete suhtes. TUGEV POSITIIVNE

Töörühma poolt sõnastatud ja kinnitatud tugev positiivne soovitus 11.2 (kliiniline küsimus 11).**Kliiniline küsimus 10.**

S. Läänelaid - terviskäitumine hõlmab väga erinevaid aspekte ning kõige terviklikumalt on need kajastatud HBSC küsimustikus, mida viiakse koolilaste terviskäitumise hindamiseks ja võrdlemiseks teiste riikidega rahvusvahelise uuringuna läbi igal 4 aasta tagant (Tervise Arengu Instituut).

T. Tõemets – tegemist on liiga mahuka küsimustikuga, et seda rakendada kooliõe igapäeva töös, pigem kaaluda kõikide teemablokkide hindamist lühendatud versiooniga.

H. Pedak – 2006. a M. Maseri poolt pakutud lühike elustiili hindamise küsimustik (osa koolitervishoiu juhendist) katab peaaegu kõik soovitud teemavaldkonnad. Uimastite tarbimine ja seksuaalkäitumine ehk ei ole nii selgelt küsitud ja kahtlane, kas õpilane vastab neile ausalt.

Koolieas osad visiidid toimuvad perearsti juures, siis seal peaks sama küsimustikku kasutama.

Ettepanek järgmiseks korraks üle vaadata praegu kasutusel olev küsimustik ja võrrelda HBSC küsimustiku blokkidega ning vaadata eakohasust küsimustele vastamisel.

Võiks olla ka elektroonselt täidetav, näiteks algklassides laps saaks koos vanemaga enne visiiti täita.

Arutelu edasisest tööst ja järgmise koosoleku aja kokku leppimine

1. Järgmine kohtumine toimub 28. juunil kl 14 – 16.30, Tartuga ühendus videokonverentsi teel.
2. Küsimus 1 lihvida sõnastust ja täpsustada aegu.
3. Küsimus 10 - Helina Ja Siret vaatavad üle praeguse küsimustiku ja valmistavad järgmiseks kohtumiseks materjalid ette koos võimaliku sõnastusega.

	<p>4. Järgmisel korral tõstatada töörühmas küsimus, kas vajame ravijuhendi logo ja formaati või pigem keskendume ja vormistame tegevusjuhendi, mida on praktikas mugav kasutada igapäevases töös?</p> <p>5. Kinnitamata soovitusel, mis tulevad aruteluks ja otsustamiseks järgmisel korral: 1, 4.3, 8.1, 10 ja 13.</p>
Järgmine koosoleku aeg	Järgmine koosoleku aeg 28. juunil kl 14.
	Protokollija: Tiina Tõemets Juhataja: Ulla Raid ja Anne Minka